

Posudek oponenta bakalářské práce

Název: **Dysfágia při poruche horného zvierača pažeráku u pacientov po cievnej mozgovej príhode.**
Autor: Gregová Daniela
Vedoucí: Mgr. Petr Bitnar
Oponent: Doc. PaedDr. L. Smolíková, PhD.
Rok obhajoby: 2011

Zvolené téma je a především bude vysoce aktuální. Předložená bakalářská práce má rozsah textu na 96 stranách a je doplněna 12 velmi názornými a graficky přesně zpracovanými přílohami. Téma je voleno s citlivým vnímáním probandky k relativně nové problematice pacientů po CMP. Rešeršní typ práce je založen na prostudování obsáhlé a speciálně zaměřené literatury. Práce vychází z 83 citací, z toho u 20 českých autorů se jedná převážně o knižní publikace. Kazuistika je dobře zpracovaná a následuje 9 stran diskuse.

Souhrn poznatků je přehledný, logicky navazující a plně zasvěcuje do zvolené tematiky. Je zpracován v dostatečném rozsahu, názorně přibližuje jak oblast neurofyziologické podstaty poruchy polykání, tak i přehled dosud známých léčebných postupů. Je doplněn o poznatky vedoucího práce z jeho publikací se zaměřením na viscerosomatické a somatoviscerální vztahy, které s poruchou polykání korelují. Tato část textu je uzavřena kapitolami terapeutických technik.

K práci mám několik otázek a připomínek:

- V textu není zmíněna psychosomatická nadstavba u jedinců po CMP, která významně ovlivňuje funkci řady vnitřních orgánů. Proč?
- Probandka zmiňuje na str. 22, citují: „Výsledkem je, že závažnost CMP a neuroplasticita nepoškozené hemisféry mají vliv na rozvoj dysfágie.“ Jaký konkrétně však není uvedeno a z předchozího textu práce to nevyplývá.
- Na str. 53 probandka cituje z publikace Čiháka, nikoli Čiháka: „Z neurofyziologického pohledu si musíme uvědomit, že chuťové receptory, které se nacházejí na jazyku v chuťových pohárcích, měkkém patře, hltanu a jícnu jsou při požívání stimulované, informace se potom přenáší do korového analyzátoru a dalších center prostřednictvím V., VII. a IX. hlavového nervu skrz NTS (nucleus tractus solitarii) v mozgovém kmeni.“ Citace Čihák 3, s. 457, 592. Toto je však nepřesné uvedení textu. Čiháková publikace Anatomie 3 z roku 2004, na straně 457, uvádí, že 1. neurony chuťové dráhy mají pseudounipolární buňky v gangliích hlavových nervů: v ganglion geniculi – při n. facialis (VII. hlavový nerv), v gangliích n. glossopharyngeus (IX. hlavový nerv) a v gangliích nervus vagus (X. hlavový nerv). Není uveden V. hlavový nerv, n. trigeminus a rovněž není uveden ani na s. 592. Proč jej tedy probandka zmiňuje? A naopak, proč probandka nezmiňuje význam funkce X. hlavového nervu – n. vagus, jak Čihák uvádí? Tato nepřesnost může zpochybnit pravdivost dalších, především zahraničních citací, kdy jejich ověření není v časových možnostech oponenta.
- V práci nejsou zmíněny poruchy afázie, které mohou souviset s poruchami polykání.
- V práci není zmíněna spolupráce s foniatry.
- V práci nejsou zmíněny ani speciální pomůcky pro poruchy polykání, které je možno použít v kterémkoli věku pacienta, například žvýkací trubičky, které díky povrchu umožňují rozvoj kousacích a žvýkacích dovedností a jejich vlivu na zmírnění či

odstranění poruch polykání, nejsou uvedeny ani žvýkácké pomůcky P a Q, cvičební set PAKI 43 nebo hrnek PROVALE, speciální lžičky a další. Všechny tyto pomůcky jsou také základním cvičebním nástrojem rehabilitačních programů orofaciální a myofunkční terapie pacientů s dysfagií. Zná probandka tyto programy?

V textu, který se zabývá terapeutickými postupy, je velmi podrobně uvedena orofaciální terapie dle Castilla Moralese, která je pravděpodobně celosvětově jedním z nejpoužívanějších postupů. Český překlad, ze kterého probandka vychází, je citován dobře s názorným terapeutickým uplatněním. Stejně tak i další koncepty terapie.

Diskuse je pojata široce a polemicky, je podložena dostatečným počtem literárních zdrojů a plně odpovídá požadavkům rešeršní práce. Jen drobná poznámka: na str. 74 probandka uvádí, že kurzy zaměřené na poruchy polykání, které vyhledala, byly určené pro ortodonty nebo logopedy, ne však pro fyzioterapeuty. Nevím, jak probandka vyhledávala tyto kurzy, ale již několik let pořádá klinika LOGO s.r.o., Karlovo náměstí 15 nebo v Brně na svém domovském pracovišti tyto kurzy i pro fyzioterapeuty.

Stylistické pojetí práce je odpovídající, bohužel text je v některých částech přehlcen zkratkami, např. poslední dva odstavce na str. 60. Tím se text často stává nepřehledným a dohledání významu zkratk nejen zdržuje plynulost čtení, ale někdy se ztrácí i význam psaného.

Také chybné a velmi časté opakování stejných citací v po sobě následujících odstavcích neodpovídá správnému postupu pro citace textu, např. na str. 54, 58, a jinde.

Při svém hodnocení jsem k těmto výhradám k bakalářské práci nepřihlížela, považuji je za chyby začátečnické a při dalších publikačních aktivitách se jim probandka zcela jistě vyhne - po konzultacích s textovými korektory.

Celkově oceňuji především zvolené téma, jeho pojetí a zpracování a velmi dobře zpracovanou prezentovanou kazuistiku.

Bakalářskou práci hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 14.5.2011

Doc. PaedDr. Libuše Smolíková, Ph.D.